

EL LLENGUATGE

21/XI/1976

Els donen un consell

Totes les gramàtiques normatives s'escarrassen a explicar que el plural correcte de li és els, i no el conjunt els hi, tal com és habitual a la llengua parlada. Si referint-nos a ell (o a ella) diem Li vaig escriure una carta, referint-nos a ells (o a elles) cal dir Els vaig escriure una carta, prescindint de la forma hi que no hi té cap funció. Quan diem Jo els hi vaig veure, el pronom hi vol dir el lloc de que parlàvem (el teatre, la platja, etc.) i, d'altra banda, en aquest cas els no és el plural de li sinó de el.

Però hi ha una novetat, en el llenguatge parlat. Consisteix en l'ús de la forma lis com a plural de li: «Lis vaig escriure una carta». Es el que se'n diu un plural analògic (format per analogia amb els plurals obtinguts afegint una s a la forma del singular). Es cert que aquest datiu, lis, segons que assenyala Francesc de B Moll, es va usant regularment a les illes, especialment a Menorca, però únicament darrera el verb. Diu, textualment, Moll: «Tots els menorquins diran «puc donar-lis un consell», però no n=hi ha cap que digui «lis puc donar un consell».

Fins no fa gaire, en el parlar de Barcelona, aquesta forma era totalment desconeguda, i si ara s'hi ha introduït no cal cercar-hi un a influència de les illes sinó més aviat una lamentable tendència a la degradació dels esquemes gramaticals. Convindria, doncs, que l'ús d'aquesta forma, gramaticalment inadmissible, no prosperés. Ens informen que fins i tot hi recorre alguna presentadora de televisió: «Lis oferim un programa en català», cosa que ha de produir un efecte deplorable, si no un perillós confusionisme. No costa pas gaire de seguir els esquemes gramaticals ben establerts i exposats a tots els manuals: Els oferim un programa en català. Els desitjem que hi passin una bona estona. Els donem les gràcies per la seva atenció.

ALBERT JANE